

מסורת הש"ס

(א) [פיר' רש"י דות וע"ק],
(ב) [למק' ע"מ: א] (שם),
(ג) [ג'טין סה: ב] (שם),
(ד) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(ה) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(ו) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(ז) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(ח) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(ט) [נע"י ח"ת: ב] (שם),
(י) [נע"י ח"ת: ב] (שם).

תורה אור השלם

- 1 ברושים משניר בגו לך
את כל חלקים ארז מלגון
לקחך לעשות תרן ע"ק:
יחזקאל כו ה
- 2 שש בקדמה מנצרים
היה המפרש לחיות לך
לס תכלת וארנן מאי
אלישה היה מכסף:
יחזקאל כו ו
- 3 הלחן שבתוכה עד אשר
יגדלו הלחן העגנה לכלית
החית לאיש אל בניו כי מר
לי מאד מקם כי יקצא כי
יד יי: רות א י
- 4 אלוניס מבשן עשו
משורש קרשך עשו שן
אשרים מאי בתחית:
יחזקאל כו ו
- 5 וקרדו מאגיתיהם כל
תפשי משוט מלחין כל
חבלי חסם אל תארץ
יעמדה: יחזקאל כו כט
- 6 נשבע אדני יי בקדש יי
הזה ימים באים יעלים
וגשא אהבם בצנות
ואחריהם בסירות ודגה:
עמוד ד ב
- 7 האות לא תירא נא יי
אם מפני לא תחילו אשר
שמותי חול גבול יום חק
יעלים ואל יעברנה
והתעשע ואל יוכלו והמו
גלי ולא יעברנה:
דמיהו זה כב

הגהות הב"ח

(א) גמ' דמתי אלף ונהריה
ח"ל: (ב) שם פוק חז
גמ' דמתי אלף דאפי' מלף
חוטף דחלל לית דעבר:
(ג) רש"י ד"ה כל חוטף
וכי עיקר חילוף הספיה:
(ד) ד"ה אמר רב וכו'
משניר ויש מן הלודיע
מתן: (ה) ד"ה בין גלל וכו'
שומע קולו של חבירו
הפ"ד: (ו) ד"ה פוק וכו'
כלומר (פון לי) פ"מ וי"ד
ס"א ח"ל: (ז) ד"ה ולא
יכל ליה השד שויה רן
צומר:

מוסף רש"י

רבי נתן בבבא. שם מנצל
דלמדין צ"ב [למק' קלף].
והוא פני מנצל כגלי' ג'טין
(ה). [בבבא. ספיה]
קטנת וקטנת מלמדת עד
מחור על ספין שקיין
קייט"י (שבת קפ).

מוסף תוספות

א. שאפי' סחורות שבה
הם מכורין אם אמר היא
וכל מה שבתוכה. יע"ב.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא עג.

ולמא מחלוקת ר"ש ורבנן. והוה משמע לן דר"ש לדבריהם דרבנן קאלמר להו כדלמדין לעיל [ע"ב] דלי ממתני' הוה אמינא דכחריז ושקמה מודי
להו דקדמיא כהדיא [לעיל ע"א]. אלא חריז המורכב כו' משמע דכחריז וסדן מודי להו ר"ש לרבנן: סא קמ"ל כו'. הא עדיפא לאשמועינן דהדיא דר"ש
ממילא שמעינן ליה לדבריהם דרבנן קאלמר להו כדלמדין מזרימא לעיל: הדרן עלך המוכר את הבית

המוכר את הספינה. סתם: פורן וגם ועוגין וכל המנהיגין. בגמ' מפרשי: ענדים. שיש לו לצעל הספינה להנהיגה ולשמור פרקמטיא
שלו שבתוכה: מלופין.

לתת בתוכן האנטיק דהיינו
פרקמטיא של ספינה כדמפרש בגמ'
[ע"ב]. וכל הני נמי לימניהו ככלל הקדש
שאם הקדיש את הספינה לא הקדיש
את אלו מדלא קמתי לה בפירקין
לעיל והיינו טעם דכל הני דחשיבנא
בפרקין לעיל צית המרחץ צית הדז
ועיר וסדה כולוהו מקרקעי ניהו וכל
הני דחשיב לא מכר בטלים קלת
אגבן לגבי הקדש וממנה וחלוקת
אחין אכל הני דהאי פירקא מטלטלי
ניהו לא שגא מכר ולא שגא מתנה
והקדש כולן שוין צהנו דלא מכר
שכנס שלא מכר כמו כן לא הקדיש
ולא נתן: גמ' אסקריא. מש"ט
שפורשין עליו את הולין דראש
הספינה: וכן הוא אומר חרן מלגון
כו'. ראה לדבר דמורן דמתניתין
היינו אסקריא שהאסקריא מלאו או
מחילן גבוה עושין אותה: אדרא. הוא
הולין שפורסים על המורן להוליך
את הספינה ברום. וי"ל צ"ל נע"י: וכן
הוא אומר. דהיינו אדרא שעשי
מפשימין וקנבין מין בגד: עוגינן.
אנקר"ש של צרול ומשליכין צמים
להעמיד הספינה במקום אחד: וכן
הוא אומר. דעיון דמתניתין לשון
עובד הוא כדמצי הלכה מעגנה כמו
מעגנה מתעכבו מלהנשא לצעל
אלמא עוגין דמתני' היינו עיון:
משוטות. שקורין ריימ"ה משוטטין
בזן את הספינה: וכן הוא אומר
אלונים מנצן עשו משוטיך. בספינה
מייירי ציחוקאל וקחשיב תשמישי
הספינה וכליה ומדקחשיב המשוטות
ש"מ דעיקר תשמישי הספינה הן
וממכרין ככלל הספינה והלכך אמר

ולמא מחלוקת רבי שמעון ורבנן הא קמ"ל
דרכי מנחם בר' יוסי בר' שמעון סבירא ליה:

הדרן עלך המוכר את הבית

המוכר את הספינה מוכר את התורן ואת
הגם ואת העוגין ואת כל המנהיגין
אותה אבל לא מכר לא את העבדים ולא את
המרצופין ולא את האנטיק ובזמן שאמר לו

היא וכל מה שבתוכה הרי כולן מכורין: גמ' תורן איסקריא וכן הוא אומר
י' ארז מלבגון לקחו לעשות תורן עלך: גם אדרא וכן הוא אומר ש"ש ברקמה
ממצרים היה מפרשך להיות לך לגם: עוגין תני רבי חייה אלו עוגינן שלה וכן
הוא אומר ה' הלחן תשברנה עד אשר יגדלו הלחן (ה) תעגנה לבלתי היות לאיש:
מנהיגין א"ר אבא אלו המשוטין שלה וכן הוא אומר אלוניס מבשן עשו
משוטיך ואב"א מהבא ויירדו מאניותיהם כל תופשי משוט ת"ר המוכר את
הספינה מכר את האיסכלא ואת בור המים שבתוכה (ב) רבי נתן אומר המוכר

את הספינה מכר את הביצית סומכוס אומר (א) המוכר את הספינה מכר את
הדוגית אמר רבא ביצית היינו דוגית (ב) רבי נתן בבבא הוה קארי לה בוצית
כדאמרי אינשי (ב) בוציאתא דמיאשן סומכוס דבר ארץ ישראל קארי לה דוגית
כדכתב (א) אחרייתכן בסירות דוגה: אמר רבה אשתעו לי נחותי ימא האי גלא
דמטבע לספינה מיתחזי כי צוציאתא דנורא חיזורתא ברישא ומחינן ליה
באלותא דחקיק עליה אהיה אשר אהיה יח' ה' צבאות אמן אמן סלה ונייח
אמר רבה אשתעו לי נחותי ימא בין גלא לגלא תלת מאה פרסי ורומא
דגלא תלת מאה פרסי וימנא חדא הוה אזלינן באורחא ודלינן גלא עד
דחוינן בי מרבעתיה דכוכבא זוטא והוויא לי כמבור ארבעין גריו בורא
דחדללא ואי דלינן טפי הוה מקלינן מהבליה ורמי לה גלא קלא לחברתה
חבירתי שבקת מידי בעלמא דלא שטפתיה דניתי אנא (א) ונאבדיה
א"ל פוק חזי גבורתא דמריך (א) מלא חוטא חלא ולא עברי שנאמר
'האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר שמתי חול גבול
לים חוק עולם ולא יעברנהו אמר רבה לדידי חזי לי 'הורמין בר לילית
כי קא רהיט אקופיא דשורא דמחוזא ורהיט פרשא כי רכיב (א) חיותא
מתתאיה ולא יכיל ליה זמנא חדא הוה מסרגאן ליה תרתי בודניית וקיימן
אתרי

דכל המנהיגין דמתני' אתא לרבוניהו: כל סופשי משוט. אלמא עיקר (א) הספינה על ידי שמוסקין משוטות דסד"ח חצלים המושקין
הספינה ליהו עיקר מנהיגין אכל משוטות לא מחדשי קמ"ל: אפגלה. כגש של הספינה שעולין זו ולשון וכן פ"מ ורב האי:
זור המים שבהם. נותנין זו מים הממוקין לפי שמי הם מלוחין: ציליס והויגוס. היינו ספינה קטנה שמוסקין לספינה גדולה
וכשרוצין לעלות ליבשה נכנסין בצותה קטנה מהגדולה שהגדולה אינה יכולה להתקרב אל שפת הים מפני עומקה. קוקי"ט צלע"ז ויש
לועים צו"ל קרוב ללשון העברי: צי"יטא דמישן. מישן נהר קטן ואין מהלכין זו אלא בספינות קטנות ובזמן שבת אמר' צפ' הורק
(דף קא). הני צי"יטא דמישן כו'. רבי נתן מצבל עלה: דוגית. על שם שדלין בה דגים דקלה היא על פני המים: ואחריהם בסירות
דוגה. בספינות קטנות כקדרות הקרויות דוגה וקלים על פני מים יוליכו אתכם מהרה בגלות: אמר רבא אשעו לי כו'. כל הני
עובדי דקא חשיב משום מה רבו מעשי' ה' (א) ומאן להודיע מתן שכן של דיקים לעמד לצא או לפרש מקרואות האמורים בספר איוב
המדברים בעופות גדולים ובחיות ודגים גדולים שכל שיחת תלמידי חכמים לרכיבה תלמוד (סוטה כ"א): דמעצע. שרוא לנעו: איס דרישא.
שדוך לפניה: צו"יטא דנורא חירטא. אגלס ונמלך מיק חוץ: אלוטא. מקלות כמו לא צלאל ולא צרומה שנסכת שבת (דף ק"ב).
אמן אמן סלה גרסינן: ונייח. מועפר: צין גלא לגלא סלסא מלאה פרסי. ומשום דלמר צבמוך ורמא ליה גלא קלא לחבריה איצטרך
לאשמועינן דמשלש מאות פרסי (א) שמעין קולות לחבירי: דלינן גלא. יותר משיעור גבוה השליכו למעלה עד לרקיע. אי נמי הצלל דרקיע
נפיש עד מהלך קרוב לחמש מאות שנה שיש מן הרקיע עד לארץ: מרבעסיס. (א) שנינו: דוכבא זוטא. כוכב קטן שבקטנים: ציורא. צית
זרע ארבעים כור של חרדל דנפיש משל שאר זרעים: מקלינן מהגליה. נשפכים מחוס כוכב: ורמא ליה גלא. נתן קולו כלומר זעק
כדוגמת מהם אל מהם קורא [מהלם מנ]. ושמה מלאכים הממונים עליהם הם: שבקס מידי צעלמא כו'. מפני שהגזיה כל כך היה סבור שיאל
חוק לשפת הים ויטפן את העולם: ונחריב. מפני עון הדור: א"ל. גלא לחבריה: פוק חזי גבורתא דמריך כו'. כלומר אין (א) לי
רשות לצאת: כמלא חוטא חלא. מלא רוחב חוט איני יכול לצאת מן החול: שגמאר האוסי וגו'. גמרא קאלמר דמריך כו'. הורמין צו"י גרסי'
כך שמעתי מלאך מרי. ואני שמעתי הורמין צו"יין כך דלמדין צבסהדרין (דף נט). מפלגא דמתא דרורמין: אקופי שדורא. על שני החומה.
והאי עובדא להודיע דקדומי של הקצ"ה שמרשם על צרומי ואינו נותן רשות לאלו להזיקן וגם שלא לצאת בדרך יחיד: ורהיט פרשא.
לפי תומו: ולא יכיל ליה. (א) שהיה השד רץ צימא ומיהו הפרש לא היה מתכוין לכך: סריגן. שהיה אופק וסרגא נמונין על הפרדות:

דמה לו לגל שפנימי לו כי זה החיצון היה שוטף כל העולם: אמר ליה החיצון תא חזי גבורתא. כאומר אל תחשוב בדעתך שאוכל אני להגביה עצמי כלום יותר משיעורי שאפי' כמלא חוט ושרעה איני רשאי לעבור חוץ מן החול
שלי חוץ מתחומי: הורמין בר ליליא. אותו שד: אקופיא דשורא. על שני החומה: ולא יכיל. פרישא למיטטייה להוואה שד: מסרגאן ליה. שמו לו שני אופקין על שתי הפרדות:

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ז מ"ה
מכירה ה' א פנא עיין
עב טו"ש פ"מ ס' כ
ספ"ק א:

לעני רש"י

מש"ט. תורן.
וי"ל א"א. מקרש.
אנקר"ש [אנקרי"ש].
ענדים.
ריימ"א [ריימיו"ש].
משוטים.
קוקי"ט [קוקי"ט].
דוגית.
בוצ"א. סוג של ספינה.

רבינו גרשום

רבינו באנו למחלוקת ר"ש
ורבנן. במתני' וכדאוקטנ'
לפולגותיהו לעיל. משי'
נקיט דר' מנחם בר' יוסי
ורבנן דהא קמ"ל דר' מנחם
בר' יוסי כר"ש ס"ל:
הדרן עלך המוכר את
הבית

המוכר את הספינה:
איסקריא. זהו משוט: גם
אדרא. אותו בדר שותלין
בראש התורן להוליך
הספינה ברוח: ואת העוגין.
אלו שקורין אנקר"ש בלע"ז
שנעמדן הספינה שלא
תזוז לכאן ולכאן: הלחן
תעגנה. אמרה להן וכו'
תעכבו ענכמן מלהנשא
לבע"ז: אלו המשוטות.
שלופין ריימיו"ש: משוט.

משוטטין הספינה לכאן
לספינה הגדולה ושרוצין
הכירה שמתקנין בספינה
כדי לבשל עליו צריכין.
ואית דאמרי טולס שיוודין
בר ספינה: ואת
בור המים. שמתקנין שם
בספינה עננין בור ומשמיין
שם מים מתוקין לשותת:
ואת הדוגית. היינו ספינה
קטנה ומנהיגין אותה
לספינה הגדולה ושרוצין
לצאת ליבשה הולכין
ובאין באותו ביצית. והיינו
ביציתא דמישן. נהרא הוא
ששמו מישן וקטן הוא
ואין יכילין לזרוא בנהר
כי אם בהני בוציאתא:
ואחריהם בסירות דוגה.
כך הנביא אמר לישראל
סוף שיליכו אתכם שבבי
באיתן ספינות קטנות: גלא.
גל של ים: כי צוציאתא
דנורא חירטא. כמו צוציאת
הראש: אלוותא. מקלות:
עד דחוינן לבי מרבעא
נכוכבא. שהיינו רואין
בית רביעת הכוכב והיי'
מקומו כשיעור שיכולין
לזרוע בו מ' מדות של
חורל: ואי דלינן טפי. האי
גלא חזי מקלינא מהבלא
דהווא כוכב. וג"מ תמיה'
ההוא וזמנה הולכת חבאל
דכוכבא. דמכרי קים לן
כמה מהלך ארס בניוני ביום
ההוא וזמנה מהלך תלת
מאה פרסי דהיינו מהלך ל'
יום וקתני הכא ואי דלינן
טפי כלומר מיעוט יותר
נמצא דהאי חבאל מהלך
חמש מאות שנה פחות ל'
יום שיעור תלת מאה פרסי
דדלי הני לעיל דהא מן
הארץ ועד לרקיע מהלך
חמש מאות שנה אבל בין
אריצא לעובא ליכא אלא
תלת פרסי: שבקת מידי
בעלמא דלא אחריבת. לפי
שראה אותו מגביה כל כך